

ROK LIDOVÉ ARCHITEKTURY ČECH, MORAVY A SLEZSKA

ROK JAKUBA BURSÝ A MISTRŮ LIDOVÝCH STAVEB 2013

Vlachovobřezská výzva

Dvě stě let uplynulo od narození jihočeského zednického mistra a stavitele selského baroka Jakuba Bursy.

Máme s ním přes vzdálenost dvou století něco společného? Přináší inspiraci pro současný venkov.

Ze všech odkazů, které nám zanechala minulost, a které se týkají našeho venkova, je tento nejvíc aktuální.

Jakub Bursa a další mistři lidových staveb vytvořili hodnoty, které můžeme obdivovat.

Vyzýváme všechny, kdo mají rádi přírodu a kulturní památky, půvabnou lidovou architekturu a venkovský život, ať se přidají k vyhlášovatelům

ROKU JAKUBA BURSÝ A MISTRŮ LIDOVÝCH STAVEB 2013!

Rokem lidové architektury Čech, Moravy a Slezska 2013 bychom chtěli vzdát hold všem známým i neznámým tvůrcům lidových staveb, a zejména dát impuls k poznávání jejich díla, našeho architektonického a kulturního bohatství.

Toto bohatství se nachází nejen v 61 památkových rezervacích a více jak 200 památkových zónách, ale na stovkách dalších míst, ve vesnicích, městech a v celé naší krajině.

Výzva k účasti na **Roku lidové architektury Čech, Moravy a Slezska 2013** směřuje ke všem institucím, organizacím, dobrovolníkům, muzeím lidové architektury, skanzenům, obcím a městům, prostě všem, kteří pečují o to, aby dědictví lidové architektury bylo zachováno a chráněno.

V průběhu roku 2013, který je věnován Jakubu Bursovi a jihočeským mistrům lidových staveb, zveme všechny, kdo mají zájem, na putování za lidovými stavbami. Navštívíme domy a skanzeny, pěšky, nebo na kolech, auty, autobusy, vlakem pojedou a půjdou návštěvníci po historických trasách.

Lidová architektura je někdy nazývána i architekturou bez architektů. Známi mistři lidových staveb, ale zejména bezejmenní stavitelé po staletí vytvářeli za použití tradičních místních materiálů a s respektováním lokálních zvláštností půvabné stavby. Dodnes můžeme obdivovat malebné roubenky stejně jako bohatě zdobené fasády statků, dřevěné venkovské kostelíky a zvoničky, sýpky a špýchary, kovárny a mnoho dalších lidových staveb.

Lidové architektonické dědictví je součástí sídelního prostředí našeho domova. Zároveň je doposud výrazově určujícím stavebním fondem převážné většiny vesnických sídel a společně s přírodními charakteristikami vytváří neopakovatelného genia loci.

Vlachovobřezská výzva, obracející se na širokou obec dobrovolníků i profesionálních pracovníků, odborníků, odstartuje program **Roku lidové architektury Čech, Moravy a Slezska, Roku Jakuba Bursy a jihočeských mistrů lidových staveb 2013**.

Po celý rok 2013 budou probíhat v Jihočeském kraji akce upozorňující na lidovou architekturu, ke kterým se přidají postupně všechny kraje Čech, Moravy a Slezska.

20. a 21. července 2013 proběhnou Dny Jakuba Bursy ve Vlachově Březí a okolních obcích.

Zároveň budou na 20. a 21. červenec 2013 vyhlášeny celostátní Dny mistrů lidových staveb.

Iniciátorem a spolupořadatelem centrálních aktivit Roku se stane město Vlachovo Březí, mikroregion Vlachovo Březí, FOIBOS BOOKS Praha a Foibos Bohemia o. p. s. ve spolupráci s Národním památkovým ústavem a Folklorním sdružením ČR.

V krajích budou spolupracovat úřady krajů České republiky, MAS, města, obce, regionální muzea, skanzeny a další instituce.

Mediální partnerství převzal Český rozhlas jako hlavní mediální partner, tiskové periodikum Deník a v jednání je i spolupráce s Českou televizí.

Autory a garanty Roku jsou prof. ing. arch. Jiří Škabrada (editor), PhDr. Pavel Bureš, Ing. Martin Čerňanský, Ph.D. a odborní pracovníci v regionech a krajích.

Mediální osobností Roku bude známý rozhlasový a televizní moderátor a redaktor dr. Václav Žmolík.

Hlavními akcemi Roku budou Dny mistrů lidových staveb a Den Jakuba Bursy a jihočeských mistrů lidových staveb - za účasti Českého rozhlasu v červenci 2013.

Během Roku proběhnou výstavy - Selské baroko Jakuba Bursy a jihočeských mistrů lidových staveb, další výstavní expozice v místech, regionech a krajích a především celostátní výstava lidové architektury v Národním zemědělském muzeu v Praze nebo na zámku Kačina.

Pro návštěvníky lidové architektury budou pořádány výjezdní trasy, pro které budou vycházet průvodcovské publikace a katalogy.

Celý Rok bude k dispozici informační systém na internetu - **celostátní webový portál www.lidove-stavby.cz**

Na webových stránkách budou organizátoři Roku zveřejňovat své programy, pozvání, aktivity, zajímavosti a informovat všechny zájemce o lidovou architekturu z domova i zahraničí.

Po celou dobu bude také fungovat **metodické a organizační centrum – Kotěrovo centrum architektury** v Praze 10, Trmalově vile čp. 91/11.

Vyzýváme všechny příznivce lidové architektury, venkovského bydlení a venkovského života k účasti na tomto projektu. Jeho cílem je nejen upozornit na mimořádný význam Jakuba Bursy, na místo jeho staveb v dějinách architektury, ale připoutat pozornost i k pracím dalších známých i neznámých mistrů lidového stavitelství ve všech regionech.

Chceme seznámit veřejnost s životem i stavební tvorbou Jakuba Bursy a dalších tvůrců lidové architektury na základě historických pramenů a zejména staveb samotných, často dochovaných a vzorně opravených místními obyvateli k bydlení nebo v rámci individuální rekreace.

Na jihočeský Rok Jakuba Bursy navazují **aktivity v krajích, regionech a jednotlivých místech.**

Rok lidové architektury Čech, Moravy a Slezska bude iniciovat putování, architoulky za lidovou architekturou (cyklotoulky, pěší turistické výlety, mototuristické výlety jednou i dvěma stopami, motoráčky za lidovou architekturou apod.), školní výlety za lidovou architekturou, komentované prohlídky se znalci lidové architektury v památkových rezervacích a zónách lidové architektury a další akce.

Navážou na ně také regionální výstavy lidové architektury, přednášky a besedy.

I v celostátním měřítku proběhnou **Dny mistrů lidových staveb 20. a 21. 7. 2013.** V jejich rámci se uskuteční Dny selského baroka, Dny podstávkových domů, Dny chebských statků, Dny valašských dřevěnic, Dny vinných búd apod. - ve skanzenech, muzeích lidové architektury, významných stavbách lidové architektury s besedami, a ukázkami lidové tvorby.

Vlachobřezská výzva se obrací také na nejširší veřejnost s pobídkou k aktuální inspiraci dílem Jakuba Bursy a dalších mistrů lidové architektury.

V současné době vzniká čím dál naléhavější potřeba přemýšlet o návratu k tradičnímu venkovskému životnímu stylu. Jeho hlavní součástí by měl být **ideální venkovský dům** se všemi jeho přednostmi, se začleněním do výstavby, s plánem bydlení několika generací, s programem zdravé výživy a s vlastním podílem na stavbě. V průběhu roku 2013 se seznámíme s výsledky prací mladých architektů několika zemí na toto téma.

Výzva počítá i s tím, že iniciativa Roku Jakuba Bursy bude proměněna v praktické reálné počiny na poli výstavby venkova.